

LA DEVANtera

QUINZENARI CATALANISTA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: ASSOCIACIÓ POPULAR CATALANISTA; ESCUDILLERS BLANCHS, 8, 1.ª

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que a Catalunya desempenyin càrrecs públics: volem Corts catalanes, no sols per estabuir nostre dret y lleys civils, sinó tot lo que s' refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s' fallin en última instancia 'ls plets y causals: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions e impostos, y volem en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol, per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa, y establint que la reserva regional forosa prestei servey tant sols dintre de Catalunya.» (Del manifest de la «Unió Catalanista» de 16 de Mars de 1897).

Vitalitat de Catalunya

LEGIM, sovint, en revistes y periódichs, en llibres y folletos, ho sentim, moltes vegades, ja en públic, ja en conversas particulars y s' repeteix tant, reforesant ab tota claresa d' arguments que fins molta gent ho pren com a cosa fatal e inevitable, que la rassa llatina ha complert sa missió, que habent evolucionat fins al punt que sa potencia vital l' empenya va descendint, ràpidament, cap a sa extinció com a entitat civilisadora, y deixa 'l camp lliure; 'l camp de que tant temps n' ha sigut mestressa a altres rasses menys gastadas y ab mes impuls progressiu com l' anglo-saxona, la germànica y la slava.

Y com Catalunya forma part d' aquesta rassa de quina decadencia y proxima desaparició tant se parla y com nostre patria contribuï, sobre tot en temps de gloriosa recordansa, al seu major esplendor, no pot menos d' interessarnos tot quan afecti al destí de la rassa de que formem part y ab quins pobles per las nostras condicions de comunitat d' origen y especial situació hi estem estretament lligats.

Per ma part no solsament no crech en tant proxima desaparició que de tenir lloch produhiria un gran desequilibri en la marxa de la Humanitat, sino que estich convensut que encara sa evolució no ha arribat al seu grau màxim; encare ha d' esser trascendental la missió dels pobles mediterrànies.

Perque si be la Grecia, considerantla com a rassa germana de la llatina, conseguí, donant el mes alt exemple de cultura que 'l mon hagi presenciat, l' ideal de la bellesa, si be Roma assolí 'l de la forsa, ab la fundació del mes admirable imperi que hagin vist els sigles, si be s' projecta com a focu luminosissim de soberana intensitat, el memorable Renaixement, no obstant la potencia civilisadora acumulada ab aquets tres grans aconteixements de l' Historia, comparada ab la llarguissima vida de la civilisació egípcia que cumpli l' ideal relligiós, de la india que satisfé l' ideal místich y de la assiria que alcansá el de la monarquia absoluta, crech que la rassa llatina te alts fins que desempenyar.

Deixant de banda aquestas consideracions que sols en líneas generals he tractat concretaré 'l cas a nostra Patria.

De sobras conegudas son las diferencias que caracterisan els dos pobles mes importants que forman l' actual Estat espanyol ja que ellas serveixen de fonament a nostras reivindicacions; exposadas en conferencias y articles han sigut els elements no ja distints sino fins oposats que integran en son origen y desenrotll las dos aludidas colectivitats, diferencias noblement reconegudas per els mes iluistrats escriptors castellans; ben visibles son la diversitat de costums, llengua, dret, art, literatura, y fins terré dels dos pobles; evidents s' han mostrat sempre las dos forsas, que ni parteixen d' un mateix origen, ni tenen ni poden tenir una finalitat co-

mú. De las dos, la castellana, no poguent desmentir son bressol, sa historia ni 'l mitx en que actua s' ha mostrat sempre, nivelladora, uniformista, centralisadora y absorvent, que ha tractat de convertir en sustancia, pera que li servissin d' aliment y de vida, altres forsas que hi estaban en contacte y quan no ha pogut absorvir las ha fets tots els esforços pera aniquilarlas. El que conegui lleugerament l' Historia d' Espanya no te necessitat de demostracions. Persistiren y venceren els Paissos Baixos, Portugal, Italia, la part de Catalunya que forma part de l' Estat francès, América y extencions de l' Assia. Han sigut absorvidas y per lo tant perdut sa fesomia característica com a pobles, moltas de las regions espanyolas.

Avuy el plet, no nou, sino continuació del de quatre sigles ab sas alternatives d' intensitat y feblesa está mes viu, mes fort, sobre Catalunya. En la llarga lluyta, l' una, per absorvir, l' altre resistintse a esser absorvida, no son mes que sintomas de la mateixa els fets mes visibles; y lligats a n' aquella com d' aquella derivants el famos compromís de Casp, l' unió personal d' un Ferran d' Aragó ab Isabel de Castella, la jornada dels segadors, la serie de guerras sostingudas pera conservar nostra individualitat fins a l' memorable y heroich siti de Barcelona per las tropas de Felip V ab la consegüent perdua de nostras llibertats.

Mes com apesar de tan terribles batsegadas, com ab tot y tant crudels feridas, Catalunya no morí, proba evident de sa enérgica resistencia y per lo tant de la acumulació d' instints vitals en el fons del seu esser, els nostres enemics polítichs han anat, ab admirable constancia, martellant continuament sobre l' ánima catalana, esperant que un día 'ls cops de l' opressió donarian no ja un só catalá, sino esquerdat.

Mes Catalunya violentment sacsejada despert son instint de conservació ha respost ab sa novell renaixement: el catalanisme. Els historiayres, cercaren son passat, els filosofhs, son dret a la vida, ensemps que 'ls poetes en son sentit mes ampli exteriorisavam aquesta vida, fent arribar sa veu, veu de l' ánima catalana mes enllá de las fronteres, mes enllá dels mars, y pronunciant las paraulas, ab tanta energia y bellesa, que admirats han d' escoltarlas els futurs sigles.

Quina proba mes patent de la vitalitat catalana!

Ja ho se que precisament las mes altas manifestacions de la cultura dels pobles coincideixen ab sa decadencia política, com si las forsas humanas no poguessin dividir-se, ja ho se que 'l ideal polítich que ab tanta llógica com coneixement se deixa entreveure en el programa de Manresa, tardará a realitzar-se; la voluntat de viure de nostra terra hi es.

Y aixó be ho han vist els nostres enemics. Per aixó considerant que forsa brutal y cega res hi podia, han seguit la terrible máxima del mestre Gracián. *Quan no 't puguis vestir ab la pell de 'l llop vestetxe ab la de la guineu.*

Y aquí está, l' esferchidor perill. La lluyta cara a cara, l' atac brutal, l' embestida cega, ben vinguda siga! Quan el contrari no logri aixafarnos, al redressarnos ho fem ab mes energia, sumém a nostra forsa la que han empleat pera vences y merces a aquets atachs

Grecia fou lo que fou, la lluyta continua. l' enfortí, Roma assolí l' imperi del mon y per mes que a primera vista no ho semblí, s' adquireix mes dret, mes coneixement, mes possessió de la llibertat, precisament en els paissos en que la llibertat es mes atacada, al llindar mateix de la mes crudel tirania hi floreixen las ánimas mes fortas, mes grans, mes lliures. Exemple entre 'ls grans revolucionaris de Russia y Macedonia, etc.

Mes quan el cuch de la seducció, dels instints mes baixos, el baf pestilent de la mort s' arrapa al fons del cor, adormintnos, allavors si que hi ha motius de temensa. Per aixó 'ls helens que resistiren el poder formidable dels persas enmatzinaren sa ánima, debilitantli fins a morir com a nacionalitat al contacte dels degradats pobles de l' Assia per ells sotmesos; per aixó la Reyna del mon, avans estoica y noble, s' arrauli miserablement, envilida per las mortíferas abressadas del Orient corromput.

Os aconsejo que seais cada día más españoles deya 'l nefast Cánovas als del Foment, que era com, dir des-catalaniseuse, moriu. *Hay que conceder a las regiones una bien entendida autonomia* han dit desde Madrid els mes avisats dels corifeus polítichs, y desarrollant las mes baixas passions polítichs, dividint els homes, atiant odís de classes, fent caure com a losos, enlluernats per la falsa brillantor de Madrid, darrera de la que hi ha 'l mes gran podrimaner polítich, a molts catalans y enviant seguit, seguit, tot el baf enervador, tots els mals vents del centre, debilitant en una paraula l' ánima catalana, es com logran aturar, mes ben dit, desviar de moment, l' acció catalanista, tant clara, tan precisa, tan noble y tan gran com se mostraba.

El cuch miserable, el síntoma de mort el tenim ben arripat a dintre.

Confesemho noblement. No tinch temps, ni vull molestar mes vostra atenció, sobre las interessants consideracions que aytal fet me sugereix. Potser ho fassi en altre día.

Per acabar diré sols. Tinguém fé en Catalunya, el dupte no mes del valor de nostre poble proba que la decadencia nia tamhé al fons nostre. Es com aquell que presenta com a problema 'l valor de la vida, proba que hi ha signes de degeneració en sa vida.

Els que sentim mes cantitat d' ánima catalana a dintre nostre exteriorisemla.

Hem d' estimar a Catalunya no per altruisme, que no hi crech, no per desinterés que es mentida porque, 'l que no s' interessa per ell, per l' enlayrament de sa personalitat, no pot interessarse pels altres, sino per lo que mes ens critica, per lo que te mes valor als nostres ulls, per egoisme. Es clar y aixó no he de dirho que al usar aquesta paraula no ho faig ab la significació vulgar y miserable, sino pel noble egoisme, per la gran forsa, pel hermosissim ideal objectiu de la nostra vida, per el tros com mes gran millor que cada hu tingui de patria catalana. Ab l' heroisme d' un Kociusko, ab l' orgull d' un Lluís XIV quant deya: *L' Estat soch jo*, diguem nosaltres, La Patria som nosaltres y mentres hi hagi un catalá que al seu cor senti 'ls desitj de llibertat de Catalunya, existeix Catalunya.

ALS BASCOS

NCARA que no 'ns toquin directament les coses d'altre, no obstant sempre hem seguit ab viu interès el moviment nacionalista dels païssos que 's troven en la mateixa situació del nostre, per la simpatia que 'ns mereixen.

Aquí tenim, ben aprop de casa nostra, 'l país basc, que fa molt temps suspira per ses anyorades llibertats, pero desgraciadament li manca una gran forsa popular que no mes se trova avuy reduhida a alguns cercles d'entusiastes nacionalistes, que encara que pocs conserven el foc sagrat del patriotisme. La causa d' ésser tan fluixa aquesta forsa nacional es evident: la llengua, que es l' ànima de tot poble, passa avuy a Euskaria per un període de decadencia que fa llàstima, puig deixant fàcil accés a l' invasió del idioma oficial del Estat, es trova ofegada per la preponderancia d'aquét. Ja l' idioma bascongat se parla únicament en el camp y la montanya, fugint cada dia mes de les grans poblacions. Si aquell poble no fa un esforç general pera la dignificació del idioma propi, quasi quasi 'ns veurém inclinats a trobar la rahó del célebre discurs del Unamuno.

Hem sentit a dir per boca d' insignes filòlegs que l' idioma éuskara es riquíssim y melodiós, molt mes que 'l castellà, y que té una poesia tan ó mes dolça que la grega ó la latina. Y no es pas una llengua mitj morta que 's parli tan sols en alguna petita encontrada rústica, sino que 's conserva ben viva en una gran extensió de terra de la serralada y la costa cantàbrica, té molta varietat de dialectes y té sa gramàtica y sa literatura. Y un llenguatge en aquestes condicions és mereixedor del menyspreu dels naturals, y es digne de que mori paulatinament ofegat per un altra llenguatge d' inferiors qualitat? No, y mil vegades no. criuen total ó parcialment en éuskara. Molt dignes d' Dignes d' alabansa son els periòdics d' allà que 's estimació son els qui 's dediquen al foment de la literatura basca en ses diferents branques. Son d' aplaudir els qui en aplechs y actes solemnes dirigeixen la paraula al públic en son llenguatge natural prescindint del castellà. Pero no essent aixó ben general, com desgraciadament no ho es, els resultats serán pobres. A Catalunya la activitat es mes general, la literatura catalana es mes conreada y mes extesa, y no obstant aixó, tothom hi observava un vuyt importantíssim, el qual ha vingut a omplir la felis pensada de Mossen Alcover. ¿Per qué no podrien tenir els bascos la mateixa pensada? Adhuch suposant que siguen pocs els entusiastes, ¿per qué no podrien escometre aquets la mateixa empresa aplicantla al seu país? Podrien publicar igualment una lletra de convit a tots los ayaments del éuskara, podrien solicitar el concurs de tothom en nom de la Patria que tots estimen, valentse, com nosaltres, del sistema de cédules; y sense gran esforç, ab facilitat relativa, uns escorcollarien en els arxius, altres apellucarien paraules en els textos antics y moderns, altres recorrien els pobles pera recullir paraules y modismes del llenguatge vivent, y els erudits donarien forma propia als termes tècnics moderns que formats del grech ó del llatí han sigut adoptats pels demés idiomes; y segurament que ab mes facilitat que a Catalunya hont la feyna es mes llarga perquè 'l llenguatge es mes extés, no trigarien molts anys a tenir llest un complet diccionari pera tirar pels nassos an aquells qui creuen que 'l bascongat es llengua morta.

BONAVENTURA RIBERA.

IOH LA VALENTIA!

LLÓ del servey militar obligatori sembla qu' avuy va de serio. Fins ara aquesta monstruositat sols existia en el cervell dels republicans unitaris y dels jacobins en general qu' en tots els partits ne sobran, mes al present ja no 's tracta d' una teoria sino d' una llei, quin pro-

jecte ha sigut en principi aprovat pel Congrés de diputats, aquét cent peus mena d' establiment públic hont se juga escàndalosament a legislar sense que prohibeixi 'l joch ni 'l regularisat tant sols un sol poble ab ideals. Resmes que jugar es lo que 's fa en els caus del parlamentarisme, y jugant, jugant, els nens del Estat espanyol han proclamat el servey militar obligatori. El Congrés de Madrid ha parit entre l' ambient d' un discursar inabecable d' inconscients; ha parit un ridicol ratolí, ridicol y repugnant.

Presa en teoria, la cosa fa fàstich perquè no 's capeix qu' als temps en que som hi hagi qui consideri com un progrés l' igualtat en la desgracia; considerada en la practica subleva, pensant en las tantas y tantas victimas que 's preparan. Y mirat el servey militar obligatori de la manera que l' han votat els diputats espanyols fa fàstich y una colla de coses mes a l' hora, perquè lo fet es un monument mes al privilegi, fi etern en que paran totas las cosas d' Espanya. L' última obra del Congrés espanyol, es el principi del fi, es una de las darreras alenadas d' un poble que 's apaga. Li faltava sols aixó a la democrata y lliberal Espanya perquè l' acabín de conèixer els de fora; fins avuy sols ne sabían d' ella que tenia un espectacle barbre: la *corrida de toros*; d' avuy en avant sabrán que 'n té dos: la *corrida de toros* y el servey militar obligatori.

No 's pot tractar en serio la cosa, perquè 's ha d' estar sols a las becerolas del sentit comú pera comprendre tot seguit l' endarreriment de qui proclama com a gran fórmula d' avens aquesta mena de servey militar. Y el tractarho en broma no 's avé ab la importancia que te, malgrat tot, aquesta disposició draconiana. Sols queda un camí donchs, pera parlarne; el camí de la barreja, mitg en broma mitg en serio, posarho a plena llum perquè 's veigi bé la colorayna y amagar els colors perquè 's veigin sols las tacs. Y en bona fé que l' única cosa que 'n resulta del projecte del servey militar obligatori es sols la taca, lo vengonyós, lo que 'ls ha de fer pujar els colors a la cara a n' aquets legisladors d' última hora, per groixuda que la tinguin.

Fins avuy el *quinto* servia sols al Rey representat a la *cuenta* per las feynas de neteja y altres consensaments qu' es lo que 's va a fer en els cuartels, mes d' avuy en avant el *quinto* pobre servirà al Rey y al *quinto* rich. La feyna de neteja, las humillacions, la negació de la personalitat, tot será doble. Será molt complicada la *segunda escuela*.

Ara qu' oficialment se persegueix els valents d' ofici ens surten ab el servey militar obligatori que consisteix en ensenyar de ser valent per forsa. Una sola diferencia, molt notable sens dupte, distingirà aquestas dugas menas de valents; els primers ó siga 'ls perseguits van vestits com tothom, els altres anirán ab trajo especial y las armas a la vista. La ventajá d' aquesta diferencia consisteix en que veyentes venen de lluny, els homes de sa casa podrán ferlos pas ó amagar-se si es que no volen tenir un disgust.

En bona fé que sempre ho havia cregut una brome-ta aixó del servey militar obligatori. Y segons sembla anava de serio. Però, digueume, que diables hi deu haver en el cervell d' aquella gent que legisla?

Encare no 'n hi va prou de gent dispreziada pels carrers, que d' aqueixa manera ó siga per forsa 's estengui la malura?

F.

Contra 'l servey militar obligatori

Son molts las entitats catalanas que 's preparan pera protestar contra la odiosa imposició del servey militar obligatori.

Sembla impossible que una llei de caràcter tant transcendental s' aprobs en el Congrés espanyol sense casi protesta.

Se veu que als pares de la patria els interessa més certa classe de discussions de baixa política que portin forsa soroll y escandol. Mes sempre que 's tracta de cosas verdaderament graves pera l' país los escoltan com qui sent ploure ó abandonan el saló de sessions.

Aixó proba la mida dels seus cervells y de son patriotisme.

Una proba mes de la decadencia del estat espanyol. Y 'ls republicans unitaris que tant a la boca tenen

la paraula llibertat han sigut los que han apoyat mes la tirànica llei quina aprobació fins consideran com una victòria! ¡Quin sarcasme!

Mes pera que 's vegi que no tots els republicans hi están conformes ab gust copiem la següent proclama:

CONTRA 'L SERVEY MILITAR OBLIGATORI

Lo Cencell Directiu de la Associació Catalunya Federal nos comunica la següent allocució que ha dirigit al poble català:

«Aquesta Associació havist ab tanta estranyesa com dolor, que al Congrés espanyol, ahont los federals catalans hi tenen diputats que ostentan la seva representació, no 's hagi fet sentir la veu d' aquestos al discutirshi 'l projecte de servey militar obligatori y general, pera conbátrel y a la vegada defensar lo voluntari, que justament es un dels punts fonamentals del nostre programa polítich, com no poden ignorarho aquells diputats, que empró han procedit aquesta vegada com si ho ignoressin.

Sembla talment que en la vida de civisme y de consecuencia política del gran Pi y Margall, mort per dissort del Federalisme de tot Espanya quan més aquest lo necessitava, no hi hagin prous exemples de lo que cal que fassin los diputats federals devant del perill de que 's converteixin en lleys projectes tan antidemocràtics com lo que han deixat passar ab lo seu silenci. Sembla talment que las aliansas que ja de temps tenen fetas ab elements que per republicans que 's diguin son més amichs de la imposició que de la llibertat, los hagin encomanat la dèria militarista y debilitat la memoria y las energías.

Que sigui lo que 's vulgui, 'ls federals catalans no 's poden fer solidaris en lo punt concret de que 's tracta de la conducta dels diputats que 'ls representan al Congrés, y Catalunya Federal per la seva part, volent allunyat tota sospita de claudicació respecte a lo que es dogmàtic entre 'ls federals sobre organizació del exércit, declara que 'l servey militar obligatori y general encara es l' antitètic del que defensa, es a dir, del voluntari, en prò del qual al Congrés, los guardadors de l' arca santa dels principis dels federals, no han dit ni una paraula.

Barcelona, 8 de Mars de 1904.—Pel Cencell de Catalunya Federal: Miquel Laporta, president.—Eduart Forn, secretari.»

ENGRUNAS

El setmanari *Juventut*, que de un quant temps sembla que sigui el *capità Manaya*, surt tot escrutit perquè las entitats catalanistas de Barcelona, al reunir-se cridades per la Lliga de Catalunya a fi de nomenar els delegats per la próxima Assemblée, acordaren demanar a la Junta Permanent el tema que havia de tractarse, y amb un tó de Mestre Titas que no 'l hi escau fa 'ls següents comentaris:

«Deya días enrera *La Renaixensa*:

«Convocadas per la «Lliga de Catalunya», s' han reunint las entitats de Barcelona y 'l seu pla adheridas a la *Unió Catalanista* en virtut d' un ofici d' aquesta última pera 'l designament de delegats per la próxima Assemblée, havent-se acordat, per unanimitat, oficiar a la Junta Permanent demanantli lo tema que ha de posarse a discussió, a fi de poder nombrar ab més coneixement de causa sos delegats, aixís com lo lloch ahont ha de celebrarse dita Assemblée.»

Aquet paragraf, qu' en altra ocasió 'ns hauria sorprés, avuy el compreném, donchs per desgracia revela uns procediments que no escauen a aquells catalanistas que tant proclaman lo que no creuen, aixó es, que no volen trevallar a l' ombra. No fem comentaris, donchs creyem que la Junta Permanent de la Unió sabrá posar a ratlla a ayatals *reyezuelos*.

Trevallan a l' ombra? No home no; a l' ombra, si acás algú hi trevalla, serán els que no volen que se sapiga el tema, may els que demanan que surti a la llum del sol. Aquesta lògica guarda perfecta relació amb la que demostra l' intel·lectual setmanari al parlar de posar a ratlla als *reyezuelos* ja que fá mes *reyezuelo* las bravatas de vostés que no una petició a la que las entitats catalanistas tenen perfecte dret y a la que la Junta Permanent contestà com es de llei y justicia.

¡Posar a ratlla! Que s' han cregut que 's un cuartel aixó? La veritat, ens ha estranyat molt la surtida de tó de un periòdic tant il·lustrat com *Juventut*.

De las ratllas que segueixen a las que nosaltres hem

copiat preferim no parlarne, perquè si las haguessim de calificar, no hu fariam pas dient qu' están faltadas de lògica, si no sobradas de lo que may un periòdich digne y serio ha de tenir. Son massa dignes las personas que anomena pera que, —ni torsadament— pugua d' ellas suposarse res de mal.

Y el que busca dobles efectes no juga gaire net senyors de Joventut, y això, per si no hu sabian, es molt pitjor que las capelletes y fins pitjor que, trevallar a l'ombra, perquè es feyna de nit y a n' el cau.

Nostres lectors no ignoren que en la vèhina República 's produex un important moment descentralisador organistat per la «Federació Regionalista Francesa». Donchs bé: en la sessió tinguda per la Secretaria general el dia 21 de Janer, en la que 's tractà del plan de propaganda pera aquest any, s' acordà, entre altres punts, aquet que 's refereix al procediment electoral: que la «Federació», *abstenintse d' intervenir en favor d' una candidatura o d' una personalitat, publicarà un programa de reformes descentralisadores al qual podran adherirshi 'ls diversos partits o 'ls candidats, sense que l' agrupació 's trovi compromesa en les llyuyes polítiques.*

¡Quina diferència hi ha entre 'ls d' allà y 'ls d' aquí! Els regionalistes francesos tenen por d' enfangarse en aqueixos procediments desacreditats y per 'xò no 's atreixen, en bé de la causa, a embolicarshi. Al revés dels regionalistes espanyols, millor dit, dels espanyols regionalistes, que lo primer que procuren es anar a les eleccions, a veure si troven gangués. Qüestió de caràcter. Els espanyols son tan vius en materia electoral, que 's perden de vista. Els hi manca tota la bona fé y 'l desinterés que sobra a la «Federació Regionalista Francesa.»

Hi han vegades que quan un llegeix certes noticias no sab si riure o plorar perquè si bé per un cantó revelan certa ignocencia, (diguemne ignocencia) per altre demostran el desgabell que regna dintre del camp nacionalista, desgabell que 'ls que mes interessats haurian d' estar en evitarlo sembla que siguin els primers en produhirlo y augmentarlo.

Aquestas consideracions, que amb molta pena y sentiment hem de fer, ens las ha suggerit una Nova llegida en un periòdich que s' expressa amb els següents termes parlant de la propera Assemblea que ha de celebrar la Unió Catalanista: «Aquesta es la séptima de las Assembleas convocadas per la Unió Catalanista, y si todas ellas a qual mes han sigut importants la present es d' excepcional interés perqui ha de senyalar la situació actual del Catalanisme militant y sa orientació social y política.»

Deixant apart lo de la orientació social, cosa fins a cert punt discutible, y parlant tant sols de la orientació política hem de dir que nosaltres, y com nosaltres molts, ja fa uns quants anys que la tenim ben senyalada y definida l' orientació política sense que per are sentim cap necessitat de modificarla. Els que s' han desorientat que s' orientin, ells faran bé, pero no fassin estensiva la desorientació d' uns quants a tot el catalanisme militant; fariariure que una colectivitat amb Programa ben definit s' hagués encara de orientar.

Amb això volem dir que 'l catalanisme fa anys hiu está d' orientat, per lo tant no li fa cap falta una cosa que ja te. Are, si volen dir que se ha de canviar l' actual orientació pera donar de nova allavors la cosa ja cambia de color, y tant sols els direm que, faran molt bé de senyalarla clarament pera que sapiguem a que atendrens els que encara no 'ns hem desorientat.

Las cosas claras sempre estan bé; menos la xocolata que 'l gurmans diuen ha d' ésser espessa com las pastetes... dels sabaters.

No fa gaire diás que Barcelona tingué de presenciar una vegada mes com la gent de mal viure y de mala ànima tacaren lo bon nom de la ciutat. Per cuestiones del ofici dos pinxos feya temps tenian comptes pendens y el dimars a la nit els arregraren amb una sagnant barralla que acabà amb la vida d' un d' ells.

Desgraciadament tot Barcelona coneix de nom al matador perquè no es aquesta la primera vegada que 'l personatge Nelo ompla la secció destinada a relatar

els successos criminals y es d' esperar que no passará com acostuma, que al cap de quatre diás s' el torná a veure com si tal cosa en completa llibertat.

Es altament denigran que no s' escarmintin com mereixen fets d' aquesta naturalesa y amb dret poden suposar las personas sensatas que algú de molta influencia guarda las espantillas a un subjecte tan repugnant com un miserable pinxo de café-concert.

Y a propòsit de lo que diem bô será copiar lo que a continuació diu nostre company «LA RENAISSANCE».

¡EL «NELO» Y 'L «VICENTET».

EMPLEATS DE CONSUMS!

En Nelo y en Vicentet; los dos subjectes empresonats com autors suposats del assassinat de Gregori Brau y Cebollero (a) Aragonés, efectuat avans d' ahir vespre a la xacolateria Mallorquina, resultan ésser empleats de consums.

¡Això ab un Ajuntament com l' actual! Perque succeixin semblants cosas, no val pas la pena de que 'ls ciutadants de Barcelona surtin de sas casas y votin als que han de ser regidors de la ciutat.

Un municipi format, en sas tres quartas parts, per ciutadans que poden dir que no son fills de la tupinada, té com empleats de consums al Nelo y al Vicentet.

No val, en defensa d' aqueixa majoria, que digui que 'ls nomenaments de consums depenen del Alcalde; perque té la corporació, quan vol, medis sobers pera impedirlo. N' hi havia prou ab fer la cosa pública en consistori.

Ni republicans ni regionalistas poden eludir la responsabilitat que 'ls hi correspon en semblant assumpto.

En temps dels Ajuntaments caciquistas no passava pas més.

Si senyors diu molt bé la Renaissance: PERQUE SUCCEIXIN SEMBLANTS COSAS NO VAL PAS LA PENA DE QUE 'LS CIUTADANTS DE BARCELONA SURTIN DE SAS CASAS Y VOTIN ALS QUE HAN D' ÉSSER REGIDORS DE LA CIUTAT. Y per lo mateix també no val la pena que la premsa catalanista fassi el caldo grós als afins que amb el nom de regionalistas son—si no autors—quan menos encubridors de semblants vergonyas. Ja suposo que entendran nostres llegidors que això últim hu diem nosaltres perque som els únics que hu podem dirho y perque hem sigut sols a distanciarlos, contra la voluntat de tot hom, d' uns afins que tot hu enmascaran.

«EN TEMPS DELS AJUNTAMENTS CACIQUISTAS NO PASSARA PAS MES.» Donchs si no passava mes, es precis dirho y ben alt pera no enganyar mes al poble fentli tenir confianta en uns procediments que no donan altre fruit que aquet. Y precis es també, qu' els directores del moviment catalanista, no aconcellin més conxorras electorals amb l' escusa de l' afinitat al objecte de poder, quan convingui, senyalar defectes com el present y altres que no poden avuy esmentar perque l' autoritat els manca.

Si no haguessin tingut la mania de confondre amb uns elements que, avuy com avans, se distancian molt de nosaltres, are, y en todas las ocasions que com la present son sensurables, podrian fer la verdadera diferenciación entre regionalistas y nacionalistas. Avuy, amb orgull poden dirho sols nosaltres y els que com nosaltres han sigut radicals y consensuts podem parlar amb el cap dret y el cor net.

Y visca l' afinitat qu' es el diposit de todas las infeccions polítiques.

Y lo que a n' els curts de gambals els fa més efecte.

La unió fa la força y... la força es el tot.

¡Viva!

¡Oh, la LLIVERTAT!

«En cambio no se le ocurrió al señor gobernador enviar delegado a la reunión de separatistas celebrada a la indicada hora en el Ateneo Graciense, donde se escupió a la bandera española y se dieron mueras a esa cosa que tan celoso se muestra en defender el señor Rothwos en aquellos actos no organizados por los perdidots.»

¡Oh, la IGUALTAT!

«Diríase que el gobernador que nos des gobierna se ha propuesto con ese elástico criterio, tan ocasionado a alteraciones del orden, no durar el año entero al frente de su Insula Barataria.»

¡Oh, la FRATERNITAT!

Devian quedar molt satisfets els agabelladors d' aquestas tres PARAULES després de desempenyar gra-

tuitament el repugnant y odiós ofici d' espietas del Portal Nou.

Y are no 's creguin que 'l periòdich qu' aixís parlaba, fos algú dels moderns rotatius madrilenys qu' han vingut a civilissarnos, era la tristement célebre «Publicidad» que creyentse ja en el candelero comença a actuar de dictador.

¡Pobre poble, si un dia per ta disort caus a las urpas d' aquets liberals de sedà!

¡Sort que encare son verda!

Ab la crexensa de tota idea ja sigui aparent ja sigui real, entran en tot moviment un aixam de verinosos reptils capassos per destruir qualsevol organisme per ben constituït qu' estiga; això 'ns passa a nosaltres y això está passat al republicanisme espanyol.

Veigis sino lo que deya fa poch diás lo Sr. Nakens en un article pel que fou molt felicitat, procuramos entrar todos en un período de calma, aunque sea aparente, que permita a nuestros organismos dedicarse a labor más fructífera que la de acallar chismes de comité o refrenar ambiciones de los recién llegados;...

Desenganyis Sr. Nakens, es un partit polítich y com que tots hi son per això no 'n surtirán pas may, no ni han de republicans, ni de monarquichs, niha molt poca de gent de conviccions, la major part son republicans perque els seus contraris son monarquichs, no pas per res mes y aquesta es la causa de lo que vostè mateix diu avans. Que se engañan los que dicen que la hora ha sonado, que no están tampoco, en lo firme los que dicen que el momento de sublevarse ha llegado, y que a los que dicen «¡que se hace!» se les debe decir «que se hace lo que debe hacerse».

Y es clar home, si per haberhi republica lo únich que falta son republicans!

En aquestas terras que durant tan temps han restat adormidas y casi mortas, los poch que logran desvetllarse ho fan de debó, no volen ja petits canbis de noms, volen quelcom més y aquest quelcom no pot darho cap partit polítich per avansat que sigui. Es la llibertat absoluta per cada un dels organismes qu' integran la humanitat.

Y el medi de conseguirlo no es pas ni el mitin ni la premsa, sino en tot cas la escola y la cátedra y son anexe la conferencia; tenin sempre present que no 's travalla per la generació actual, sino per las futuras.

Hi ha una pila de mils kilòmetres d' aquí al teatre de la guerra y ja 'l Govern d' Espanya s' ha esvertat de mala manera y lo primer que ha fet ha sigut demanar una millonada para los gastos más perentorios.

De manera que a n' aquet pas si las batallas tenen lloch en terras properas ja 'ns podem preparar.

Tot se resolt aixís. Crèdits ilimitats, gastos a tot drap, que algú se n' aprofita.

Això si, després de tants sacrificis pera desempeñar el mateix lluhit paper que en las passadas disbauxas colonials.

Es veu que l' honor es una mercaderia que abunda molt entre 'ls polítichs de Madrid y que deu ser una cosa molt trencadissa.

No s' ha de fer res mes que passar els ulls per els periòdichs d' informació pera fersen carrec. Ni que 'ls paguessin a preu fet els desafios! Afortunadament pera 'ls duelistas tots acaban de la mateixa manera. Una sombra d' esgarrinxada y cap al restaurant falta gent.

Deu ser una cosa que ganeja molt això del honor que se l' ha d' estirpar d' aquesta manera. De segur que trobarian el seu domicili al ventrell.

Y perque el socialisme conculca en la guerra.

Contra la guerra

En todas las circunstancias, en tots los llocs d' ensa que la tutela dels Grans Estats s' ha ensenyorit dels pables, ofegant las llurs iniciativas, hi ha hagut sempre una diferencia ben manifesta entre 'ls elements qu' integran aquestas dugas foras, sempre ha tingut de re-

velarse una d'elles contra la brutal tirania qu' amaga-
 da baix lo nom de patria oficial obliga als fills d' un po-
 ble a defensar las envejas, concupiscencias y mals hu-
 mors del Estat que tan indignament los representa y l'
 ofega.

L'Estat com tota cosa que la mateixa força vital de
 la Naturalesa ha de enderrocar y que forçosament ha
 de treballar per sa propia perdició sembla que sempre
 estigui empenyat en posar en pugna els interesos del
 poble amb los seus propis y aixís havem pogut contem-
 plar com un Estat com lo nostre, anemich y casi sens
 vida que necessitava per sostenir-se tota la sava que po-
 guessin donarli los diferents pobles que l' constitueixen
 procurava ofegar totas las energías verament humanes
 y esmersaba sas migradas foras en lluytas miserables
 per conservar un poc temps mes sa tirania sobre uns
 hermosos terrers que per etzar havian caigut en altre
 temps en sas urpas.

Aixó mateix està passant al poble rus: el Czar re-
 presentant geniu del poderós Estat rus vol fer brometa
 y com que trova que amb nou habitants per kilòmetre
 quadrat p' hi ha massa en son territori vol ferne matar
 algún y per aixó ha fet aquesta guerra contraria com
 la major part d' ellas a la voluntat del poble, qu' es la
 verdadera patria.

Mes, aquest no deixa pas portarse com un manso
 anyell, los periódichs verament avansats han fet la cam-
 panya, malgrat las penyoras y suspensions temporals y
 el poble sensat ha sabut contestar opossantse amb la
 deguda forma a las manifestacions patrióticas organi-
 sadas pels esbirros pagats pel Govern; lo número de
 fullas soltas repartidas per ensenyar a conèixer al po-
 ble, qui son los tirans es molt important, aixís com lo
 contingut de las mateixas.

Hens aquí una mostra de las moltas que s' han re-
 partit per tots los principals punts de Rusia.

PARTIT OBRER SOCIAL DEMOCRÀTICH RUS

(Proletaris de tots los països, uniu-vos!)

PERQUÈ HA DE MORIR LO SOLDAT RUS?

1. Perque l' Czar rus que cobra millons de son al
 any y té las mellors terras de Crimea, del Cáucàs de
 Siberia, del Ural y del Turquestan, desitja arrebassar
 encara novas possessions a Manchuria y a Corea.

2. A fi de que el Govern del Czar qu' arruina amb
 sos impostos y usuras a 180 millons d' homes, trovi 20
 millons mes de fidels subdits a qui explotar.

3. Perque l' seus sacerdots que despullen al en
 seps a 50 millons de creyents, puguin demanar novas
 subvencions per convertir a la forsa als disidents an-
 cionats.

4. A fi de que la noblesa pugui obtenir, milenars
 de colocacions en la policia, justícia, govern, aduanas,
 etc.

5. Perque els contractistas, fabricans y banquers
 organisin, gracies als diners de la corona, es a dir del
 poble, bons negocis en las novas possessions.

6. A fi de donar novas terras als hissendats que s'
 han fet malbé las sevas y d' en ganyar una vegada uas
 al llaurador famolench, dejantlo sense terras y sense pa.

7. Perque el Czar en cas de que el soldat tar tar
 actual se negués a fer foch contre l' obrer y l' mujick,
 tingui de reserva nous soldats ignorants trets d' entre
 l' seus subdits.

8. A fi de tenir preparats nous llochs destinats a
 la deportació y reclusió de obrers y camperols que de-
 manin pa y s' revoltin contra sos tirans, quant ja no
 quedin nous llochs ni a la Illa Sajalin, ni a Yakutsk, ni
 a las presons rusas.

9. Per enriquir amb la guerra als tiburons, afa-
 mants que merodeixan per tots los negocis militars.

10. A fi de recompensar al soldat rus de las pena
 litats de la guerra, extenuantlo amb serveys llarchs,
 donantli menjars podrits, robantlo a cada moment, en-
 tregantlo al fuet y a las humiliacions dels qufes y en-
 viantlo per cualsevol tonteria als batallons disciplina-
 ris.

Y perque elsoldat consentien anar a morir en aques-
 tas condicions, se li diu qu' ha de ferho per la patria

per la fè per lo Czar Batiuchka y per la gloria del
 poble rus.

Qualsevol cosa! Combatre per la patria ne diuen
 a arruinarla: procurar novas fonts de riquesa als cape-
 llans ne diuen defensar la fè; colmar de condecora-
 cions y prehendas als generals rusos y matar y exter-
 minar als pacífichs treballadors xinos y japonesos; a
 aixó ne diuen donar gloria al poble rus.

No, el soldat rus no serveix mes que al trono auto-
 cratic y a la pandilla de cortessans que l' sostenen.

Lo Czar ayma la guerra perque li proporcionarà
 indubtables ventatjes. Es dir, que pel trono autocratic
 que viu dels sacrificis populars, que s' alimenta del suor
 de sos esclaus, per ell sol per sa gloria, es per lo que
 va a morir al Extrem Orient lo soldat rus.

Companys! Reproduhiu y propagueu aquesta ful-
 la entre las massas.

Aixó es sens dupte la millor mostra de que l' poble
 que pensa no està pas ni de molt lluny identificat amb
 las ambicions y envejas dels esbirros que l' malmenan.

De qui será la victoria?

No hi ha dupte que de moment será del Estat, mes
 aquesta será una nova ensenyansa que deixarà inesbor-
 rrable la historia a tots los pobles que vulguin treballar
 per sa patria y per sa llibertat.

NOVAS

—Havem rebut un ofici de la Junta Permanent de la Unió
 Catalanista demanant que s' designi lo delegat que deu re-
 presentar LA DEVANtera en la propera Assemblea que ha de
 tenir lloch a Barcelona. Lo tema que s' posarà a discussió se-
 rá «Lo Catalanisme y la qüestió social y no pas la revisió
 de las anteriors Assembleas com equivocadament s' havia
 dit en nostre periódich.

—Ha retornat a aquesta ciutat procedent del castell d'
 Hostalrich ahont hi ha complet l' arrest de 30 dias que va
 imposarli l' autoritat militar per haber assistit en companyia
 dels catalanistas a la festa dels Jochs Florals que van cele-
 brarse al monastir de St. Martí de Canigó, lo distingit advo-
 cat y ex-auditor de guerra En Ramón de Viala y de Aygué-
 vives.

—La Junta de Govern de la «Lliga Espiritual de Nostra
 Senyora de Montserrat» ha quedat constituïda en la forma
 següent: President, Dr. En Juan Mon y Bascós; Tresorer, En
 Dionís Cabot; Secretari, En Jaume Algarra y Postius, y Vo-
 cals, En Antoni Utrillo, En Jaume Arau, En Joan Alandi y
 Dr. En Jaume Escat.

—Lo diumenge 28 del proppassat mes tingué lloch a Sant
 Boy del Llobregat un important meeting de propaganda or-
 ganisat per la Associació Catalanista de dita població y amb
 lo concurs del «Centre Catalunya» de St. Martí de Proven-
 sals. Feren us de la paraula los Srs. Llangort, García, Bon-
 home (J.), Llorens, Bonhome (B.) y Baró, que presidí l' acte
 com a delegat de la «Unió Catalanista».

—Al «Catalunya Federal» hi donà el nostre benivolunt
 company En Anreli Campmany la 3.ª conferencia per estu-
 diar los diferents sistemes de serveys militars y en quina di-
 sertó sobre el tema «Origen y constitució del exercit de Ca-
 talunya, conegut per Somatens». Lo dia 5 del corrent n' hi
 donà també una altre lo Dr. León y Luque, versant sobre l'
 tema «L' autonomisme y las supersticions políticas». Abdós
 conferenciants foren molt aplaudits. També ha publicat
 aquest centre un ben rahanat manifest protestant de la apro-
 bació pels diputats del Congrés espanyol del nou projecte
 de llei de servey militar obligatori.

—Reunides novament las entitats catalanistas de Barcelo-
 na y el seu plá, acordaren despres de conegut lo tema que
 deu posarse a discussió en la propera assemblea, distribuirse
 a prorrata los delegats per Barcelona y lo seu plá; també es
 designaren los comarcals corresponents a Barcelona, recayent
 la votació en D. Joan J. Permanyer y D. Angel Guimera.
 Tant prompte la «Lliga de Catalunya» tingui al seu poder
 las llistas de totats las entitats ne farà entrega a la Junta
 Permanent de la Unió pera sa aprobació y s' extinguin los
 corresponents certificats.

—Al «Centre Escolar Catalanista» tingué lloch lo darrer
 diumenge de Febrer una vetllada literaria, musical y política

que fou presidida per lo Dr. Martí y Julià y s' vegé molt con-
 corredua. A la mateixa entitat y en la secció de Cjencias hi
 dona una conferencia lo Sr. Sans y Bohigas sobre l' tema
 «La regla de calcul» y altres dugas en la de Dret y Filosofia
 y Lletres pels Srs. Alfons Sans y Rosell y Joseph Poch ver-
 sant respectivament sobre l' tema «Cami del avenir» y
 «Regnat de Pere II lo Gran». Tots aquets actes s' han vist
 molt animats essent felicitats y aplaudits tots cuants hi pren-
 gueren part.

—Al «Centre Excursionista de Catalunya» s' han verificat
 durant la darrera quinzena los actes següents: los dias 2 y 9
 la septima y vuitava lliació del curs d' historia de la literatura
 catalana, per En Rosendo Serra, tractantse de «Jaume I lo
 Conquistador»; lo dia 4 en Bonaventura Cunill hi dona una
 conferencia sobre l' tema «Art modern a Catalunya» y lo dia
 11 altre conferencia d' En R. Serra sobre «Un planter de es-
 critors catalans» celebranse després la sessió preparatoria
 de la excursió a Besalú y serra de la Mare de Deu del Mont
 que tindrà lloch los dias 19 y 20 del corrent.

—La Escola Jordiana-Orfè Canigó d' acord amb lo
 Centre Catalanista de Montblanch ha organisat una excursió
 artistica pera l' dia 19 y 20 del actual a dita població, quin
 acte promet ser un aconexement. L' ensaig general que tin-
 gué lloch lo darrer diumenge s' vege molt animat.

—A la càtedra de Dret Civil Català dels Estudis Univer-
 sariis Catalans s' han posat a discussió durant aquesta quin-
 zena los treballs presentats pels alumnes de la mateixa señors
 Joseph M.ª y Eugeni Vilacarla y Bladó, que tractaven res-
 pectivament de «Critica del sistema de guardaduria contin-
 gent en lo Codich Civil, sa extensió al Dret de Catalunya» y
 «Naturalesa juridica dels heretaments prelatius».

—Nostres bons amichs los Drs. Solé y Plá y Lluís Verde-
 rau y Solá han donat darrerament duas conferencias al local
 del Foment Regional de la Sagrera, tractant respectivament
 sobre l' tema «La vida en las plantas» y «Fenomenos de la
 visió». Abdós conferenciants demostraren llurs conexements
 essent molt felicitats y aplaudits per la concurrencia qu' om-
 plenaba l' local.

SECCIÓ OFICIAL

Associació Pupolar Catalanista

En lo local d' aqueixa Associació, Escudellers Blanchs
 8, pral., tindrà lloch lo dijous dia 24, a dos quarts de deu
 de la vetlla, la primera de las conferencias organissadas sobre
 temas historichs y institucions de Catalunya, anant aquesta
 a càrrech d' en Francesch P. Curet, qui disertarà sobre l'
 tema: «L' antich Concell municipal barcelonès».

Establiment tipografich de Joseph ORTEGA.—S. Pau, 96.—Barcelona.

Blocs Catalans pera l' any 1904

Publicat per la impremta «Ca Catalana»

Any XIV de sa publicació

Preu 1 pta.

S' envia lliure de gastos

TARJAS CATALANAS

En cartró Preu 1 pta.

En fusta y ab lo sagell de La Renaixensa 4 ptas.

LA DEVANtera circulará, igual que anteriorment La Nació Catalana, per medi de propagadors, que son els qui prenen un nombre determinat d' exemplars, pagantlos als següents preus:

Una acció de 100 exemplars, Ptas.	3.50	Per cada número,
Mitja acció de 50 »	1.80	compresos gastos
Un quart d' acció de 25 »	1.00	de correu
Un vuyet d' acció de 12 »	0.50	per Catalunya
Un dotzau d' acció de 8 »	0.35	

—Barcelona: els mateixos preus, repartintse a domicili. —Aforas de Barcelona, 5 céntims de més per cada envió d' un ó més exemplars. —Extranger: preus dobles. —S' envia un sol exem-
 plar al qui fassi un donatiu anyal de qualsevol import. —Pagaments a la bestreta: S' admeten sagells de correu y documents de fácil cobransa. —Es lliure la reproducció dels treballs. —No s'